2025/1059

28.5.2025.

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2025/1059

(2025. gada 19. maijs)

par darbības uzlabošanas mērķu, kas iekļauti darbības uzlabošanas plāna projektā, kuru Portugāle iesniegusi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 549/2004, atbilstību Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem, kas izvirzīti Eiropas vienotās gaisa telpas darbības uzlabošanas sistēmas un tarifikācijas sistēmas ceturtajam pārskata periodam

(izziņots ar dokumenta numuru C(2025) 2929)

(Autentisks ir tikai teksts portugāļu valodā)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 549/2004 (2004. gada 10. marts), ar ko nosaka pamatu Eiropas vienotās gaisa telpas izveidošanai, (pamatregula) ([1]) un jo īpaši tās 11. panta 3. punkta c) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/2803 (2024. gada 23. oktobris) par Eiropas vienotās gaisa telpas īstenošanu ([2]) un jo īpaši tās 58. panta 3. punktu,

ņemot vērā Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/317 (2019. gada 11. februāris), ar ko nosaka darbības uzlabošanas sistēmu un tarifikācijas sistēmu Eiropas vienotajā gaisa telpā un atceļ Īstenošanas regulas (ES) Nr. 390/2013 un (ES) Nr. 391/2013 ([3]), un jo īpaši tās 14. panta 2. punktu,

tā kā:

VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 549/2004 11. pantu dalībvalstīm attiecībā uz aeronavigācijas pakalpojumiem un tīkla funkcijām ir jāizstrādā plāni valsts vai funkcionālo gaisa telpas bloku (“*FAB*”) līmenī katram darbības uzlabošanas sistēmas un tarifikācijas sistēmas pārskata periodam, iekļaujot šādos plānos arī darbības uzlabošanas mērķus. Minētajos plānos jāiekļauj vietēja mēroga darbības uzlabošanas mērķi, kas atbilst Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem, kas izvirzīti attiecīgajam pārskata periodam.

(2) Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi ceturtajam pārskata periodam (“PP4”, 2025.–2029. gads) ir noteikti Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2024/1688 ([4]).

(3) Visas dalībvalstis ir izstrādājušas un pieņēmušas PP4 darbības uzlabošanas plānu projektus, kurus tās iesniedza Komisijas novērtējumam līdz 2024. gada 1. oktobrim. Pēc minēto darbības uzlabošanas plānu projektu pilnīguma pārbaudes Komisija pieprasīja dalībvalstīm līdz 2024. gada 15. novembrim iesniegt atjauninātus darbības uzlabošanas plānu projektus.

(4) Šajā lēmumā izklāstītā Komisijas novērtējuma pamatā ir Portugāles iesniegtais atjauninātais PP4 darbības uzlabošanas plāna projekts (“darbības uzlabošanas plāna projekts”).

(5) Darbības izvērtēšanas iestāde (“DII”), kas palīdz Komisijai darbības uzlabošanas sistēmas īstenošanā, ir iesniegusi Komisijai ziņojumu ar ieteikumiem par darbības uzlabošanas plāna projektu novērtējumu.

([1]) OV L 96, 31.3.2004., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/549/oj.
([2]) OV L, 2024/2803, 11.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2803/oj.
([3]) OV L 56, 25.2.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/317/oj.
([4]) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2024/1688 (2024. gada 12. jūnijs), ar ko nosaka gaisa satiksmes pārvaldības tīkla Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķus ceturtajam pārskata periodam no 2025. gada 1. janvāra līdz 2029. gada 31. decembrim (OV L, 2024/1688, 17.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1688/oj).

(6) Komisija saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 14. panta 1. punktu ir novērtējusi darbības uzlabošanas plāna projektā iekļauto vietēja mēroga darbības uzlabošanas mērķu atbilstību, pamatojoties uz minētās īstenošanas regulas IV pielikuma 1. punktā noteiktajiem kritērijiem un attiecīgā gadījumā ņemot vērā vietējos apstākļus.

(7) Komisija papildināja darbības uzlabošanas plāna projekta novērtējumu, pārskatot arī minētās īstenošanas regulas IV pielikuma 2. punktā noteiktos elementus. Attiecībā uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta d) apakšpunkta vii) punktu Komisija norāda, ka minētās pārskatīšanas laikā tā neveica detalizētu analīzi par Portugāles izmantoto metodiku izmaksu sadalei starp maršruta un termināla pakalpojumiem PP4 laikā. Tāpēc Komisija pagaidām nav izdarījusi nekādus secinājumus par minētās izmaksu sadales metodikas atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 550/2004 ([5]) 15. panta 2. punkta e) un f) apakšpunktam un Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 22. panta 5. punktam.

KOMISIJAS NOVĒRTĒJUMS

Drošības mērķu novērtējums

(8) Galvenajā darbības jomā "drošība" darbības uzlabošanas plāna projektā iekļauto mērķu atbilstību novērtēja saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.1. punktu.

(9) Galvenajā darbības jomā "drošība" Portugāles ierosinātie darbības uzlabošanas mērķi attiecībā uz drošības pārvaldības efektivitāti (dalījumā pa drošības pārvaldības mērķiem un izteikti kā īstenošanas līmenis) ir šādi:

Portugāle	**Drošības pārvaldības efektivitātes mērķi, kas izteikti kā īstenošanas līmenis, sākot no Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūras (EASA) A līmeņa līdz D līmenim**					
Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs	**Drošības pārvaldības mērķis**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
NAV Portugal	Drošības politika un mērķi	C	C	C	C	**C**
	Drošības riska pārvaldība	C	C	C	D	**D**
	Drošības garantija	C	C	C	C	**C**
	Drošības veicināšana	C	C	C	C	**C**
	Drošības kultūra	C	C	C	C	**C**

(10) Komisija konstatēja, ka darbības uzlabošanas mērķi drošības jomā, kurus Portugāle ir ierosinājusi aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējam *NAV Portugal*, atbilst Savienības mēroga drošības mērķiem katrā kalendārajā gadā laikposmā no 2025. līdz 2029. gadam, izņemot mērķi "drošības riska pārvaldība", kurā Savienības mēroga mērķim atbilstošu līmeni ir plānots sasniegt 2029. gadā.

(11) Komisija norāda, ka darbības uzlabošanas plāna projektā ir noteikti pasākumi vietēja mēroga drošības mērķu sasniegšanai, kas jāveic *NAV Portugal*, piemēram, ir jāuzlabo drošībai nozīmīgu iekšējo struktūrvienību funkcija un nodrošināšana ar personālu un jāievieš prognozēšanas rīki un metodikas drošības pārvaldības darbību īstenošanai.

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 550/2004 (2004. gada 10. marts) par aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu vienotajā Eiropas gaisa telpā (Pakalpojumu sniegšanas regula) (OV L 96, 31.3.2004., 10. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/550/oj).

(12) Pamatojoties uz 9., 10. un 11. apsvērumā izklāstītajiem konstatējumiem un ņemot vērā to, ka Īstenošanas lēmumā (ES) 2024/1688 noteiktie Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi drošības jomā ir jāsasniedz līdz PP4 pēdējam gadam, proti, 2029. gadam, darbības uzlabošanas plāna projektā iekļautie vietēja mēroga mērķi darbības uzlabošanai drošības jomā būtu jāuzskata par atbilstošiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem.

Vides mērķu novērtējums

(13) Galvenajā darbības jomā "vide" darbības uzlabošanas plāna projektā iekļauto mērķu atbilstības novērtēšanai attiecībā uz faktiskās trajektorijas vidējo horizontālā maršruta lidojuma efektivitāti izmantoja Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.2. punktā noteikto kritēriju. Attiecīgi Portugāles ierosinātos mērķus vides jomā salīdzināja ar attiecīgajām horizontālā maršruta lidojuma efektivitātes atsauces vērtībām Eiropas maršrutu tīkla uzlabošanas plānā ("*ERNIP*"), kuru sagatavoja saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2019/123 ([6]) I pielikumu un kurš bija pieejams 2024. gada 2. jūlijā, kad pieņēma PP4 izvirzītos Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķus.

(14) Portugāles ierosinātie PP4 darbības uzlabošanas mērķi vides jomā un *ERNIP* noteiktās attiecīgās valsts atsauces vērtības, kas izteiktas kā faktiskās trajektorijas vidējā horizontālā maršruta lidojuma efektivitāte, ir šādas:

Portugāle	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mērķi galvenajā darbības jomā "vide", kas izteikti kā faktiskās trajektorijas vidējā horizontālā maršruta lidojuma efektivitāte	**1,48 %**	**1,46 %**	**1,44 %**	**1,42 %**	**1,40 %**
Atsauces vērtības	1,48 %	1,46 %	1,44 %	1,42 %	1,40 %

(15) Komisija konstatē, ka Portugāles ierosinātie mērķi vides jomā sakrīt ar attiecīgajām valsts atsauces vērtībām katrā PP4 kalendārajā gadā.

(16) Komisija norāda, ka darbības uzlabošanas plāna projektā Portugāle ir paredzējusi pasākumus vietēja mēroga vides mērķu sasniegšanai, kas ietver iniciatīvas pārrobežu brīvā maršruta gaisa telpas īstenošanai un gaisa telpas pārstrukturēšanu sadarbībā ar tīkla pārvaldnieku.

(17) Pamatojoties uz 14., 15. un 16. apsvērumā izklāstītajiem konstatējumiem, darbības uzlabošanas plāna projektā iekļautie mērķi galvenajā darbības jomā "vide" būtu jāuzskata par atbilstošiem PP4 izvirzītajiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem.

Veiktspējas mērķu novērtējums

(18) Galvenajā darbības jomā "veiktspēja" darbības uzlabošanas plāna projektā iekļauto mērķu atbilstību attiecībā uz vidējo maršruta gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības ("*ATFM*") kavēšanos katrā lidojumā novērtēja, pamatojoties uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.3. punktā noteikto kritēriju. Attiecīgi Portugāles ierosinātos maršruta veiktspējas uzlabošanas mērķus salīdzināja ar attiecīgajām atsauces vērtībām tīkla darbības plānā, kuru sagatavoja saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/123 9. pantu un kurš bija pieejams 2024. gada 2. jūlijā, kad pieņēma PP4 izvirzītos Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķus.

([6]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/123 (2019. gada 24. janvāris), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus gaisa satiksmes pārvaldības (*ATM*) tīkla funkciju īstenošanai un atceļ Regulu (ES) Nr. 677/2011 (OV L 28, 31.1.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/123/oj).

(19) Portugāles ierosinātie PP4 maršruta veiktspējas mērķi, kas izteikti *ATFM* kavēšanās laika minūtēs katrā lidojumā, un tīkla darbības plānā noteiktās attiecīgās atsauces vērtības ir šādas:

Portugāle	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mērķi galvenajā darbības jomā "veiktspēja", kas izteikti maršruta *ATFM* kavēšanās laika minūtēs katrā lidojumā	**0,30**	**0,23**	**0,19**	**0,16**	**0,16**
Atsauces vērtības	0,30	0,23	0,19	0,16	0,16

(20) Komisija konstatē, ka Portugāles ierosinātie maršruta veiktspējas uzlabošanas mērķi sakrīt ar attiecīgajām valsts atsauces vērtībām katrā PP4 kalendārajā gadā.

(21) Komisija norāda, ka darbības uzlabošanas plāna projektā Portugāle ir izklāstījusi pasākumus maršruta veiktspējas uzlabošanas mērķu sasniegšanai. Šie pasākumi ietver gaisa satiksmes vadības dispečeru skaita ievērojamu palielinājumu lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrā un gaisa telpas pārstrukturēšanu, lai uzlabotu pieejamo veiktspēju/jaudu un mazinātu veiktspējas nepietiekamības radītās problēmas. Ņemot vērā DII konstatējumus, Komisija uzskata, ka Portugālei būtu jāapņemas īstenot visus tīkla darbības plānā noteiktos darbības pasākumus, lai veicinātu PP4 izvirzīto darbības uzlabošanas mērķu sasniegšanu veiktspējas jomā.

(22) Pamatojoties uz 19., 20. un 21. apsvērumā izklāstītajiem konstatējumiem, darbības uzlabošanas plāna projektā iekļautie mērķi galvenajā darbības jomā "veiktspēja" būtu jāuzskata par atbilstošiem PP4 izvirzītajiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem.

Termināla aeronavigācijas pakalpojumu veiktspējas mērķu pārskatīšana

(23) Saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta b) apakšpunktu Komisija papildināja darbības uzlabošanas plāna projekta novērtējumu, pārskatot veiktspējas uzlabošanas mērķus, kas izvirzīti termināla aeronavigācijas pakalpojumiem minētās īstenošanas regulas 1. panta 3. un 4. punktā norādītajās lidostās. Tika konstatēts, ka šie mērķi nerada bažas.

Izmaksu efektivitātes mērķu novērtējums

(24) Galvenajā darbības jomā "izmaksu efektivitāte" darbības uzlabošanas plāna projektā iekļauto mērķu atbilstību attiecībā uz maršruta aeronavigācijas pakalpojumu aprēķinātajām vienības izmaksām ("*DUC*") novērtēja, pamatojoties uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta a), b) un c) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem. Minētie kritēriji ir *DUC* tendence PP4 laikā, *DUC* ilgtermiņa tendence trešā pārskata perioda ("PP3") un PP4 laikā (no 2020. līdz 2029. gadam) un *DUC* bāzes līnijas vērtība tarifikācijas zonas līmenī salīdzinājumā ar vidējo vērtību tarifikācijas zonās, kurās aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem ir līdzīga darbības un ekonomiskā vide.

(25) Portugāles ierosinātie PP4 maršruta izmaksu efektivitātes uzlabošanas mērķi un attiecīgās bāzes līnijas vērtības ir šādas:

Portugāles maršruta tarifikācijas zona	**2019. gads – bāzes līnijas vērtība**	**2024. gads – bāzes līnijas vērtība**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mērķi un bāzes līnijas vērtības galvenajā darbības jomā "izmaksu efektivitāte", izteiktas kā aprēķinātās vienības izmaksas (reālā izteiksmē 2022. gada cenās)	**38,15 EUR**	**37,42 EUR**	**36,94 EUR**	**36,92 EUR**	**36,48 EUR**	**35,27 EUR**	**33,71 EUR**

(26) Attiecībā uz novērtēšanas kritēriju, kas noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta a) apakšpunktā, Komisija konstatē, ka Portugāles *DUC* tendence tarifikācijas zonas līmenī PP4 laikā (– 2,1 %) apsteidz Savienības mēroga tendenci tajā pašā periodā (– 1,2 %).

(27) Attiecībā uz novērtēšanas kritēriju, kas noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta b) apakšpunktā, Komisija konstatē, ka Portugāles *DUC* ilgtermiņa tendence tarifikācijas zonas līmenī PP3 un PP4 laikā (– 1,4 %), apsteidz Savienības mēroga ilgtermiņa tendenci tajā pašā periodā (– 1,0 %).

(28) Attiecībā uz novērtēšanas kritēriju, kas noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta c) apakšpunktā, Komisija konstatē, ka Portugāles *DUC* bāzes līnijas vērtība reālā izteiksmē 2022. gada cenās ("EUR2022") ir 37,42 EUR un tā ir par 49,3 % augstāka nekā vidējā bāzes līnijas vērtība (25,06 EUR, izteikta EUR2022) attiecīgajā salīdzinājuma grupā, kas norādīta Īstenošanas lēmuma (ES) 2024/1688 7. pantā.

(29) Kā norādīts 26. un 27. apsvērumā, ir skaidrs, ka Portugāles tendence ievērojami pārsniedz Savienības mēroga *DUC* tendenci PP4 laikposmam un apsteidz arī Savienības mēroga *DUC* ilgtermiņa tendenci. Tātad Portugāle plāno panākt izmaksu efektivitātes faktisku uzlabojumu kā vidējā termiņā, tā arī ilgtermiņā. Tāpēc Komisija uzskata, ka 28. apsvērumā minētā atšķirība starp Portugāles bāzes līnijas vērtību un attiecīgās salīdzinājuma grupas bāzes līnijas vērtību neliedz atzīt Portugāles mērķus par atbilstošiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem izmaksu efektivitātes jomā.

(30) Pamatojoties uz 25..–29. apsvērumā izklāstītajiem konstatējumiem, darbības uzlabošanas plāna projektā iekļautie mērķi galvenajā darbības jomā "izmaksu efektivitāte" būtu jāuzskata par atbilstošiem PP4 izvirzītajiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem.

Termināla aeronavigācijas pakalpojumu izmaksu efektivitātes mērķu pārskatīšana

(31) Saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta c) apakšpunktu Komisija papildināja darbības uzlabošanas plāna projekta novērtējumu, pārskatot izmaksu efektivitātes uzlabošanas mērķus, kas izvirzīti termināla aeronavigācijas pakalpojumiem minētās īstenošanas regulas 1. panta 3. un 4. punktā norādītajās lidostās. Tika konstatēts, ka šie mērķi nerada bažas.

SECINĀJUMI

(32) Ņemot vērā iepriekš minēto, Portugāles darbības uzlabošanas plāna projektā iekļautie darbības uzlabošanas mērķi būtu jāuzskata par atbilstošiem PP4 izvirzītajiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Darbības uzlabošanas mērķi, ko Portugāle ir iekļāvusi darbības uzlabošanas plāna projektā ceturtajam pārskata periodam ("PP4") un kas ir uzskaitīti šā lēmuma pielikumā, atbilst Īstenošanas lēmumā (ES) 2024/1688 noteiktajiem PP4 Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Portugāles Republikai.

Briselē, 2025. gada 19. maijā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Apostolos TZITZIKOSTAS

PIELIKUMS

Darbības uzlabošanas mērķi, kas iekļauti Portugāles darbības uzlabošanas plāna projektā un atzīti par atbilstošiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem ceturtajam pārskata periodam

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA "DROŠĪBA"

Portugāle	**Drošības pārvaldības efektivitātes mērķi**, kas izteikti kā īstenošanas līmenis, sākot no Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūras (*EASA*) A līmeņa līdz D līmenim					
Aaeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs	**Drošības pārvaldības mērķis**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
NAV Portugal	Drošības politika un mērķi	C	C	C	C	C
	Drošības riska pārvaldība	C	C	C	D	D
	Drošības garantija	C	C	C	C	C
	Drošības veicināšana	C	C	C	C	C
	Drošības kultūra	C	C	C	C	C

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA "VIDE"

Portugāle	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mērķi galvenajā darbības jomā "vide", kas izteikti kā faktiskās trajektorijas vidējā horizontālā maršruta lidojuma efektivitāte	**1,48 %**	**1,46 %**	**1,44 %**	**1,42 %**	**1,40 %**

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA "VEIKTSPĒJA"

Portugāle	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mērķi galvenajā darbības jomā "veiktspēja", kas izteikti maršruta *ATFM* kavēšanās minūtēs uz lidojumu	**0,30**	**0,23**	**0,19**	**0,16**	**0,16**

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA "IZMAKSU EFEKTIVITĀTE"

Portugāles maršruta tarifikācijas zona	**2019. gada bāzes līnijas vērtība**	**2024. gada bāzes līnijas vērtība**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mērķi un bāzes līnijas vērtības galvenajā darbības jomā "izmaksu efektivitāte", izteiktas kā aprēķinātās vienības izmaksas (reālā izteiksmē 2022. gada cenās)	**38,15 EUR**	**37,42 EUR**	**36,94 EUR**	**36,92 EUR**	**36,48 EUR**	**35,27 EUR**	**33,71 EUR**